

svækkes føleligt, naar Formuleringen i Sølovens § 142 fulgtes. Derfor er den strænge Ansvarsregel ogsaa af stor Værdi for Selskabet, hvortil kommer, at Personalets Bævidsthed om Selskabets store Ansvar vil skabe en stor Agtpaaagivenhed hos det. Som en Følge heraf vil Ansvaret sikkert vise sig at være let at bære for Selskabet, jfr. ogsaa at vore Banker, som ovenfor omtalt, ganske frivilligt — til egen saavel som Publikums Fordel — have paataget sig et saadant Ansvar for deponerede Effetter. Men selv naar man ikke vilde gaa ud over Reglen i Sølovens § 142, burde den ikke optages i nærværende Udfast. § 142's Regel vilde dog muligvis give et strengere Ansvar, end for egen og andres Brøde. Dette bør Selskabet være fri for, naar Regelens Usikkerhed berøver den dens ovenfor fremhævede Værdi for Kjøbmanden. I saa Fald burde man blive staaende ved Regelen i nærværende Udfasts § 4, 1ste Stykke i Slutningen, at Selskabet bærer Ansvar for egen og Personalets Brøde, men ej videre.

Det strænge Ansvars Betydning for Publikums Tillid kommer særlig frem i Forholdet til Udlandet. Det maa indføres, hvis vore Oplags- og Garantibeviser skulle kunne finde Vej til Udlandet eller benyttes af Udlændinge. Derfor gælder det ogsaa at finde en Formulering, som Udlandet kan forstaa. Her frembyder Formuleringen i Veksellovens § 92 sig, hvor efter man kan skrive: (Krig, Oprør) eller anden overordentlig Tildragelse (vis maior). Henvisningen til Begrebet vis maior giver straks Udlændingen fornøden Oplysning; og „overordentlig Tildragelse“ er under de foreliggende Forhold en tilstrækkelig karakteriserende Omskrivning af Begrebet. Saaledes som Oplagsforretninger nu erfaringsmæssig ere situerede, kunne Varerne ligge sikkert, naar der ikke passerer noget overordentligt. — Den øvrige Del af § 4 er formuleret efter Sølovens §§ 142 og 145—147 samt efter Hamborgerregulativets § 21.

Det er klart, at enten man formulerer nærværende Paragrafs 1ste Stykke som foreslaet eller helt efter Sølovens § 142, kan man ikke undvære Regelen i § 4 1ste Stykke i Slutningen: „dog er Selskabet ubetinget ansvarligt for enhver Skade paa Varerne, som er forarsaget af de underordnede ved Fejl eller Forsømmelse i deres Tjenestes Udførelse“. Den Skade, som indtræder ved en overordentlig Tildragelse, kan jo godt være Selskabet eller Personalet tilregnelig; vis maior betegner blot det gennemgaaende utilregnelige. Naar Sel-

selskabet beviser, at en overordentlig Tildragelse har bevirket Skaden, er det ansvarsfrit, medmindre Modparten beviser, at der dog foreligger Brøde hos det eller Personalet. Var Regelen som efter Sølovens § 142, og udelod man Slutningen af § 4 1ste Stykke, vilde der kun være givet Regel om saadan Skade, som kunde afværges; men herom kan der ikke være Tale, naar Personalet direkte bestadiger eller stjæler af Varerne. Da § 4 ordner Selskabets Ansvar helt ud, vilde man ikke i saadanne Tilfælde kunne paaheraabe sig Regelen i D. L. 3—19—2. Derfor maa Slutningsætningen i § 4 1ste Stykke blive staaende, uagtet den kun er en Entelstanvendelse af Princippet i D. L. 3—19—2 og paa intet Punkt gaar videre end Princippet's andre Udslag i vor Ret, jfr. D. L. 5—7—6 og Anordn. Nr. 105 af 3die September 1879 § 3 samt Sølovens § 8, der intet særligt særettligt indeholder.

Medens Selskabet — efter almindelige Regler — maa „bevise“, at et vis maior-Tilfælde har foreligget, skal det kun „gøres antageligt“, at Tabet har været en Følge af Varernes egen Bestaffenhed. Denne Forskel beror paa, at det ofte er meget vanskeligt at godtgøre det, naar en indtruffen Skade har haft den sidste Aarsag, og at det er vigtigt, at Selskabets Ansvar her virkelig gennemgaaende ikke bliver større end tilstøt. Det Spørgsmaal kunde endog rejse, om ikke Selskabet i visse Tilfælde (ved visse Varer) skal kunne forbeholde sig Ansvarsfrihed (jfr. Nieker l. c. §§ 8 og 9, S. 215—216 og russisk Lov §§ 14 og 16) eller dog kunne paalægge Modparten — ved en Klausul i Beviserne — Bevist for, at en indtruffen Skade ikke skyldes Varens egen Bestaffenhed. Her opstaar nemlig i mange Tilfælde en Vanskelighed, der særlig ligger i, at Varen trænger til „Konservering“, f. Eks. Korn ved Rastning. Naar Selskabet har paataget sig „Konserveringen“, og Varen viser sig at være bestadiget, kan der opstaa den største Tvivl og saaledes mange Processer om, hvor vidt Skaden skyldes Varens egen Bestaffenhed eller Forsømmelse med Hensyn til Konserveringen fra Personalets Side. Derfor kunde der maasse være Grund til i nærværende Paragraf at bestemme, at Indenrigsministeren kan afgøre, i hvilket Omfang Afgørelsen om en Formindskelse af Ansvaret skulle være retsghldige, hvoraf altsaa modsætningsvis vilde fremgaa, at Selskabet ikke i Almindelighed tør forbeholde sig en Fritagelse for Ansvar, at en Opgivelse fra Oplæggerens Side af hans Ret i saa Henseende altsaa ikke er retsghldig.

Foruden Bestemmelser om Selskabets An-